

Δ ΘΕΜΑ - ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Τα θέματα των εξετάσεων διέπονται από μια κοινή λογική, η οποία παρουσιάζει μια επαναληψιμότητα.

Ας δούμε μια αποδελτίωση του θέματος Δ από τις εξετάσεις των τελευταίων ετών και να αναλύσουμε τα μυστικά τους!!

2024 Κανονικές

Στο Κείμενο 1 διατυπώνεται η θέση ότι τα ταξίδια αποτελούν «τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο ψυχικής εκτόνωσης και αναζωογόνησης του κάθε ανθρώπου». α) Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την παραπάνω θέση της συντάκτριας και γιατί; β) Εσείς, ποιους τρόπους επιλέγετε, για να αναζητήσετε την προσωπική σας ηρεμία και ισορροπία και για ποιους λόγους κάνετε αυτές τις επιλογές; Αξιοποιώντας δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2 να παρουσιάσετε τις απόψεις σας σε άρθρο 350-400 λέξεων, που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Σε ένα τέτοιο θέμα στο οποίο καλούμαστε να συμφωνήσουμε ή να διαφωνήσουμε με μια θέση του συντάκτη, είμαστε ελεύθεροι να επιλέξουμε τη μία ή την άλλη εκδοχή (δεν κάνουμε δεύτερες σκέψεις σχετικά με ότι μια ενδεχόμενη συμφωνία θα μας ευνοήσει βαθμολογικά ή ότι η διαφωνία θα προσδώσει πρωτοτυπία στο γραπτό μας. Επιλέγουμε τη θέση την οποία μπορούμε να τεκμηριώσουμε αρτιότερα).

Η αναφορά στο «εσείς» υποδηλώνει προσωπική προσέγγιση, δηλαδή απάντηση σε α' ενικό ρηματικό πρόσωπο

Σε ένα προσωπικό ερώτημα είναι αποδεκτή κάθε απάντηση, αρκεί να τεκμηριώνεται με επιχειρήματα!

2024 Επαναληπτικές

Στο Κείμενο 2 διατυπώνεται η άποψη ότι «Το κεντρικό αίτημα... για τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) είναι η ανάγκη το οργανωμένο κοινωνικό σύνολο να τους εξασφαλίσει ίσους με όλους όρους, συνθήκες και ευκαιρίες ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους και κατάκτησης ενός

ικανοποιητικού επιπέδου ζωής». α) Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ; β) Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη που διατυπώνεται στο παραπάνω απόσπασμα για τον ρόλο του οργανωμένου κοινωνικού συνόλου στην κατάκτηση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ζωής των ΑμεΑ; Να διατυπώσετε τις θέσεις σας σε μια σύντομη εισήγηση 350-400 λέξεων στο πλαίσιο μιας εκδήλωσης που διοργανώνει το σχολείο για τα δικαιώματα των ΑμεΑ. Στην απάντησή σας να αξιοποιήσετε δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2. Μονάδες 30

Το ερώτημα που αφορά στα προβλήματα των ΑμεΑ θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και σε ένα θέμα σχετικό με οποιαδήποτε ευάλωτη κοινωνική ομάδα, όπως είναι πχ οι ηλικιωμένοι.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μπορούν, σύμφωνα με το περιεχόμενό τους, να κατηγοριοποιηθούν σε τρεις ομάδες (κατά την απαίτηση της βαθμολόγησης των πανελλαδικών εξετάσεων): 1. προβλήματα που απορρέουν από την ευαλωτότητα, την ιδιαιτερότητα της συνθήκης που βιώνουν, 2. προβλήματα που σχετίζονται με την έλλειψη του κράτους πρόνοιας ή τα θεσμικά κενά, την ελλιπή κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους και 3. προβλήματα στην κοινωνικοποίηση, που προέρχονται από τις σχέσεις μας με τους άλλους, την αποδοχή, τα στερεότυπα, τον κοινωνικό ρατσισμό ή τον οίκτο.

Το οργανωμένο κοινωνικό σύνολο συνίσταται αφενός στο κράτος και τους θεσμούς και, αφετέρου, στην κοινωνία των πολιτών.

2023 Κανονικές

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας, εκφωνείτε ομιλία (350-400 λέξεις) στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου της περιοχής σας.

α) Να αναφέρετε φαινόμενα παραβίασης των δικαιωμάτων της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο· β) εσείς, ως νέα γενιά, μπορείτε να συμβάλλετε έμπρακτα στην επίτευξη της ισότητας των φύλων;

Όποια κι αν είναι η άποψή σας, να την υποστηρίξετε τεκμηριωμένα αξιοποιώντας δημιουργικά και τα κείμενα αναφοράς (Κείμενα 1, 2, 3).

όταν το θέμα ζητά φαινόμενα, καλούμαστε να αξιοποιήσουμε τη βιωματική μας εμπειρία, ν' αναφερθούμε σε καταστάσεις στον περίγυρό μας που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη του φαινομένου.

είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τη διαφοροποίηση ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο. Ο ιδιωτικός βίος σχετίζεται με την προσωπική μας ζωή, ο δημόσιος βίος αφορά στην πολιτική ή κοινωνική δράση, την εργασία και την παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

σε ζητούμενα τα οποία επιβάλλουν έναν διαχωρισμό ανάμεσα σε δύο τομείς/ κατηγορίες είναι καλό το ζητούμενο να διαχωριστεί σε δύο παραγράφους (τέσσερα επιχειρήματα στο σύνολο).

όταν καλούμαστε να τοποθετηθούμε ως εκπρόσωποι της νέας γενιάς, διατυπώνουμε την επιχειρηματολογία μας σε α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο.

2023 Επαναληπτικές

Συμμετέχετε σε συνεδρίαση της Βουλής των Εφήβων, με θέμα «Σεβασμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Στη συνεδρίαση κυριαρχεί η άποψη ότι επικρατεί σημαντικό έλλειμμα σεβασμού στη σύγχρονη εποχή. Στην ομιλία σας (350-400 λέξεων): α) διατυπώνετε τη συμφωνία ή τη διαφωνία σας σχετικά με την άποψη αυτή, τεκμηριώνοντάς την με ενδεικτικά παραδείγματα, και β) αναφέρετε τους τρόπους με τους οποίους εσείς εκδηλώνετε τον σεβασμό απέναντι στον εαυτό σας και τους άλλους. Να αξιοποιήσετε δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2.

το θέμα σχετικά με την αξία του σεβασμού μπορεί να βρει εφαρμογή και σε θέματα σχετικά με άλλες ανθρωπιστικές αξίες.

Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελούν τα θέματα των επαναληπτικών εξετάσεων του 2020 (σύμφωνα με το παλιό σύστημα), οπότε και αξιοποιήθηκε ένα θέμα σχετικό με την έλλειψη ευαισθησίας.

σεβασμός απέναντι στον εαυτό = αυτοφροντίδα (φροντίδα της εξωτερικής εμφάνισης, προστασία της υγείας και της διατροφής, άσκηση), αξιοποίηση των δυνατοτήτων μας με τρόπο που οδηγεί στη βελτιστοποίησή τους και την ανάδειξη του καλύτερου εαυτού μας, επιλογές που συμβάλλουν στη διατήρηση της αξιοπρέπειας και της αυτονομίας μας.

σεβασμός απέναντι στους άλλους = αλληλεγγύη, ευγένεια, ενσυναίσθηση, αποφυγή εκμετάλλευσης, συμπερίληψη, ανεκτικότητα και αποδοχή.

2022 Κανονικές

«Αξίζει να μαθαίνουμε για αυτούς τους νεκρούς. Αξίζει να γνωρίζουμε τι έκαναν, πώς σκέφτονταν, πώς ζούσαν». Με αφορμή τη διαπίστωση του συγγραφέα και αξιοποιώντας δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2: α) να εκφράσετε την άποψή σας για την αξία της ιστορικής γνώσης και β) να αναφέρετε βιωματικούς τρόπους που μπορούν να καλλιεργήσουν το ενδιαφέρον σας για το ιστορικό παρελθόν. Το κείμενό σας να έχει τη μορφή άρθρου που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας. (350-400 λέξεις)

το ερώτημα σχετικά με την αξία της ιστορικής γνώσης μπορεί να αξιοποιηθεί και σε ένα οποιοδήποτε θέμα σχετικό με τις ανθρωπιστικές σπουδές, τη γλώσσα, τη λογοτεχνία ή τα αρχαία ελληνικά.

δεν ξεχνώ ότι πέρα από τα γνωστικά, τα πνευματικά και τα πολιτικά εφόδια που μας παρέχει, μια τέτοια γνώση μπορεί να λειτουργήσει αντισταθμιστικά στην απόλυτη εξειδίκευση και την κυριαρχία της τεχνοκρατίας.

2022 Επαναληπτικές

Η συντάκτρια του Κειμένου 1 διερωτάται: «Γιατί είναι δύσκολο να αλλάξουμε τις συνήθειές μας, να αναγνωρίσουμε τους κινδύνους για την οικολογική καταστροφή, έτσι ώστε να λειτουργήσουμε σωτήρια τόσο για εμάς όσο και για το περιβάλλον;». α) Αν το ερώτημα απευθυνόταν σε εσάς προσωπικά, τι θα απαντούσατε; β) Πιστεύετε ότι η δική σας γενιά θα μπορούσε να εξασφαλίσει ένα βιώσιμο μέλλον για τον πλανήτη; Τεκμηριώστε τις απαντήσεις σας, λαμβάνοντας υπόψη και τα Κείμενα αναφοράς 1 και 2. Το κείμενό σας (350-400 λέξεων) να έχει τη μορφή άρθρου που θα δημοσιευτεί στη μαθητική σας εφημερίδα, σε σχετικό αφιέρωμα για το περιβάλλον.

το ερώτημα β είναι ερώτημα ολικής άγνοιας, που σημαίνει ότι μπορεί να απαντηθεί εξίσου με ένα «Ναι» ή «Όχι».

όταν προτείνουμε τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενεργήσει η νέα γενιά, φροντίζουμε να είμαστε ρεαλιστές. Δεν μας απασχολεί αν θα γίνουν πράξη αυτά που προτείνουμε αλλά το να εμπίπτουν πράγματι στις δυνατότητες και τις αρμοδιότητες των νέων.

τι μπορούν να κάνουν οι νέοι; (ενημερώνονται σφαιρικά αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα προκειμένου να διαθέτουν ολοκληρωμένη οπτική και να είναι σε θέση ν' αναπτύξουν κοινωνικό προβληματισμό, να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις, να συμμετέχουν στα κοινά αναλαμβάνοντας πολιτική δράση, να συμμετέχουν σε πορείες και διαμαρτυρίες με στόχο την αντίδραση και την άσκηση πίεσης στους φορείς εξουσίας, να αξιοποιούν δημιουργικά τις δυνατότητες που παρέχει το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, την ενίσχυση της κοινωνικής συσπείρωσης και τη δημιουργία μιας κοινότητας με τη συμμετοχή νέων από άλλες χώρες, υιοθέτηση ενός τρόπου ζωής που προαγαπάει τις αξίες που θέλουν να προωθήσουν).

2021 Κανονικές

Σε μια νεανική ιστοσελίδα δημοσιεύονται τα Κείμενα 1 και 2 και καλείσαι, αφού τα μελετήσεις, να απαντήσεις με ένα άρθρο (350-400 λέξεις), στην ίδια ιστοσελίδα, στα παρακάτω ερωτήματα:

α) Με ποια εφόδια πιστεύεις ότι θα μπορέσεις να αντιμετωπίσεις τον κόσμο στην περίπτωση που επιβεβαιωθούν οι ανησυχίες που περιγράφονται στην παράγραφο 2 του Κειμένου 1; β) Με ποιες συγκεκριμένες δράσεις, κατά τη γνώμη σου, θα μπορούσατε εσείς οι νέοι να βελτιώσετε τον κόσμο;

εφόδια = αξίες/ ποιότητες (ηθική, αξιακός κώδικας, ενσυναίσθηση, κατανόηση, αλληλεγγύη, επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, ευελιξία, δημοκρατικό ήθος, οικουμενική συνείδηση, κατάρτιση, ψηφιακός γραμματισμός).

δράσεις = πράξεις/ έμπρακτη αξιοποίηση των εφοδίων (εθελοντισμός, πολιτικός ακτιβισμός, ορθολογική αξιοποίηση του διαδικτύου, συμμετοχή στα κοινά, άσκηση κριτικής στους φορείς εξουσίας, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση).

2021 Επαναληπτικές

Αξιοποιώντας δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2, να γράψεις ένα δικό σου κείμενο (350-400 λέξεις), το οποίο θα αναρτηθεί στο προσωπικό σου ιστολόγιο, με βάση τα παρακάτω ερωτήματα: α) Με ποια κριτήρια επιλέγεις τα μουσικά σου ακούσματα; β) Πώς αυτά συμβάλλουν τόσο στη συγκρότηση του εαυτού σου όσο και στην αντίληψή σου για τον κόσμο;

2020 Κανονικές

Ποια είναι η σχέση σας με την ανάγνωση βιβλίων και ποιος ο ρόλος της στη γενικότερη διαχείριση του προσωπικού σας χρόνου; Με αφορμή τα Κείμενα 1 και 2 αποφασίζετε να καταθέσετε την προσωπική σας εμπειρία στο ιστολόγιο του σχολείου σας. Να δικαιολογήσετε την όποια επιλογή σας. (300-350 λέξεις).

(παλιό σύστημα) Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βιβλίου, σε ανοιχτή εκδήλωση που πραγματοποιείται στο σχολείο σας, εκφωνείτε ομιλία στην οποία εκθέτετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας σχετικά με : α. τη συμβολή του βιβλίου στη συγκρότηση της προσωπικότητας των νέων και β. τις δράσεις, εντός και εκτός σχολείου, που θεωρείτε ότι θα τους βοηθήσουν να εμπλακούν ενεργά στην αναγνωστική εμπειρία. Το κείμενό σας να έχει έκταση 500-600 λέξεων.

2020 Επαναληπτικές

Σε μια συζήτηση με έναν καθηγητή σας στη σχολική τάξη με θέμα: «Η επιστήμη στην καθημερινή ζωή», η δική του παρέμβαση τελείωσε με την άποψη του Στέφανου Τραχανά ότι: «Το να κρατάς διαρκώς το ενδεχόμενο να έχεις κάνει λάθος και να μη διστάζεις να κάνεις τις αναγκαίες αναθεωρήσεις, όταν το διαπιστώνεις, σε βοηθάει πολύ στο να γίνεσαι άξιος επιστήμονας και χρήσιμος άνθρωπος». Αυτή η άποψη μπορεί να έχει εφαρμογή στην προσωπική σας ζωή; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ομιλία που θα απευθύνετε στην ολομέλεια της τάξης (300-350 λέξεις).

(παλιό σύστημα) Σε κείμενο (500-600 λέξεις) με τη μορφή αποδεικτικού δοκιμίου, στο οποίο θα δώσετε έναν τίτλο, να αναφερθείτε : α. σε συγκεκριμένα φαινόμενα που επιβεβαιώνουν την έλλειψη ευαισθησίας του ανθρώπου στις μέρες μας, και β. σε ενέργειες με τις οποίες ο νέος άνθρωπος μπορεί να εκδηλώσει έμπρακτα την κοινωνική του ευαισθησία.